

I. FEJEZET

Üzsonna Habzsol Kácsánál

Egy június végi délután Habzsol Kácsa szaporán sürgött-forgott, és ha valaki megkérdezte tőle, hogy minek ez a nagy szorgoskodás, így felelt:

– Ma van a születésnapom és vendégeket várok uzsonnára. Adonyból is jön majd nyolc vagy kilenc liba, távoli rokonaim.

Azután tovább sürgött és forgott. A Félfülű Nyúl csárdájából asztalokat és padokat kért kölcsön. A szabadban terített, a zöld gyepen, mert az ő Duna-parti fürdőházikója olyan kicsi volt, hogy egy vödrön, három horgászboton és a zsinórokon kívül csak egy kampószeg fért bele, amelyre törülközőket szokott akasztani. A terítéshez szükséges tányérkákat, villákat és virágvázákat szintén a csárdából hozta.

Négy óra tájban megérkeztek az első vendégek: Zuzmó, a fák kérgének vénséges vén manója, aki úgy nézett ki, mintha ráncos, sűrű fakéregből faragták volna, és egy szigorú tekintetű, nagy madár, Egerésző Ölyv. Később fehér libacsapat tűnt fel a Dunán. A hullámoktól himbált rokonok gyorsan közeledtek és nemsokára meg lehetett különböztetni díszes szalmakalapjaikat s a szárnyaik alá dugott sárga libavirág-csokrocskákat. Az utolsó liba hátán egy kis vörös macska kuporgott.

– Hát ez meg ki lehet? – hápogott Habzsol Kácsa. – Határozottan emlékszem, hogy nem hívtam meg semmiféle vörös macskát. Különböztetnem sem szeretem a vörös macskákat. Azt mondják, hamisak.

Egerésző Ölyv védelmébe vette a cicát:

– No, én ugyan nem hiszem, hogy ez a kis jószág hamis vagy álnok lenne! Milyen riadtan néz üveggyöngyhöz hasonló zöld szemével! Még a fehér cérnabajszocskája is remeg. Az egész cica egy gyámoltalan, vörös pehelygombolyag.

Ezalatt a libák partra szálltak és lerázták a vizet frissen mosott, hófehér tollukról. Közben elmesélték, hogy a vörös cicát az adonyi hajóállomáson szedték fel, szánalomból.

– Megszólított bennünket és kért, hogy vigyük el magunkkal, mindegy, akárhová, mert ő világgá akar menni.

– Mi a neved? – kérdezte Habzsol Kácsa a cicától. – Gücülke? Hát ha már itt vagy Gücülke, Szentmihálypusztán, meghívlak születésnapra uzsonnára.

– Sok boldogságot kívánok! – mondta a cica félszegen. – Ha tudtam volna, hogy születésnapra leszek hivatalos, hoztam volna valami szép ajándékot. De itt ez a csekélység, fogadd szeretettel! – Ezzel átnyújtott a kacsának egy kis egérfark nyakláncot, és leült Egerésző Ölyv és Zuzmó közé.

A libák is a padokra telepedtek és nyomban faggatni kezdték Gücülkét, hogy miért akart mindenáron világgá menni?

– Rossz sorod volt? Éheztek vagy vertek talán?

– Ó, dehogy! – A cica a fejét rázta. – Nem éheztem, hogy is éheztem volna, mikor az adonyi hentesék macskája voltam.

– A hentesék macskája! Hisz akkor nagyon jó sorod lehetett!

– Ételben nem is volt hiány! – mondta Gücülke felcsillanó szemmel. – Gondoljunk csak a finom májfalatokra! Vagy a jó szagú töpörtyűvel töltött nagy, fehér teknőkre! A húsvágó tőkéről meg szép, rózsaszín borjúcombszeleteket lehetett olykor-olykor csenni. A konyhában reggeltől estig zsírt sütöttek, húst daráltak, s más efféle nagyszerű dolgokat műveltek... Minden adonyi macska engem irigyelt.

– És mégis inkább világgá mentél? Bizonyára gyakran megverték.

– Nem vert meg engem soha senki! De nem is cirógatott meg soha, soha senki! És ezért voltam boldogtalan, mert hisz tudjátok, hogy minden macska szereti, ha cirógatják, játszanak vele, kedvesek hozzá. Hanem hát ki is ért volna ott rá engem cirógatni? A hentes talán, akinek a karja könyékig piros volt a marhavértől? Vagy a hentesné? Ó, hisz az egy pillanatig sem volt munka nélkül, állandóan járt-kelt, mint a forró víz a katlanban. Nem, nem, higgyétek el, ha mondom, az egész nagy házban nem akadt senki, aki néha simoga-

tott, becézett volna egy kicsit. Nem szerettek, nem törődtek velem. Hát ezért inkább világgá mentem, és addig nem nyugszom, míg egy hozzám való cimborát nem találok. Olyant, aki vidám és játékoskedvű, de jószívű, és nagyon kell engem szeretnie.

– Ismerek egy sündisznót – kiáltotta Egerésző Ölyv –, aki jószívű, és vidám, játékoskedvű és bizonyára nagyon szeretne is téged. Fent lakik a Szőlőhegyen, naplopó Naplopó Sündörgőnek hívják. Arról nevezetes, hogy színarany tuskék vannak a fején. A kihullott tuskéit eladja, és az értük kapott pénzből él.

– Arról is nevezetes azonban, hogy nagyon lusta! – jegyezte meg Habzsol Kácsa. – Megígérte, hogy eljön uzsonnára, és lám, még mindig nincs itt. Mert biztosan elaludt. Tovább nem várunk rá, lássunk az uzsonnához.

Az éhes cica azt képzelte, hogy habos kávé fognak kapni foszlós kaláccsal, talán tortát is. Éppen ezért keservesen csalódott, mikor szemügyre vette az asztalra kerülő ételeket:

Metélt csalán kukoricadarával és keménytojással. Hozzá zöldsaláta.

Zsenge tejeskukorica, gőzölgő, most vették ki a fazékból.

Aszalt szűnyog babsalátával.

Nagyszemű fekete szeder.

A libák hangosan gágogtak örömeikben. A cica azonban semmihez sem nyúlt. Izgett-mozgott, fészkelődött. Egyre éhesebb lett. El is határozta, hogy fölkeresi Naplopó Sündörgőt, akiről azt mondták, hogy bizonyára szeretni fogja őt. Talán majd az megkínálja valami cicának való étellel.

Lecsúszott a padról és nesztelenül elsomfordált, otthagyta a hápogó, gágogó társaságot, ízetlen ételleivel együtt.

– Csak legalább a nyakláncot ne adtam volna Habzsol Kácsának! – bosszankodott magában. – Most se habos kávé, se egérfark nyaklánc!

Átvágott a réten és egy homokos úton mászni kezdett föl a Szőlőhegyre. Torkaszakadtából dorombolt, hogy ne kelljen hallania a gyomra korgását, mert a gyomra olyan szomorúan korgott, hogy a szíve is belefájdult.

Egyszer csak nagy szuszogást hallott, félelmetes, nagy szuszogást, amely egyre közelebből hangzott.

– Ez csak vaddisznó lehet! – gondolta rémülten, és egy vízmosta árokba bújt, a túskebokrok közé. Összegömbölyödött, amilyen picire csak tudott, és a szemét is behunyta ijedtében.

A szuszogás mindig erősebb lett, sietős léptek dobbantak, majd távolodtak, a szuszogással együtt. Végre elhalt minden zaj. A veszély elmúlt. Gücülke előmászott a bokorból, kicsit megtépázva, és nekiiramodott, hogy minél hamarabb a hegytetőre érjen.

*

A szőlőtőkék mögött, hársfákkal szegélyezett tisztáson állt a Sündörgő háza.

A hársfák ágain vadonatúj, halványsárga virágok csüngtek. Ezekhez az üde virágokhoz képest a Sündörgő háza bizony öregnek és ütött-kopottnak látszott. Gücülke csodálkozott is, hogy egy sündisznó, akinek aranytuskéi vannak, ilyen nyomorúságos házban lakik. A tetőről számtalan cserepet lehajigált már a szél, s a lehullott cserepek helyébe valaki téglát meg lapos köveket dobált fel. Az ajtó körül, a nyugati falon leomlott a vakolat, és csorba, piros téglák kukucskáltak elő. Legrozzantabb volt talán maga az ajtó. Kacsaringós vasvereteit megette a rozsdá. Letöredezett sarkára otromba deszkalapot szegeztek. A keresztvas és a rajta fityegő lakat láttára Gücülke szomorúan megállapította:

– Úgy látszik, Naplopó Sündörgő nincs itthon. Lám, mikor elment, még egy fatörzset is hengerített az ajtó elé, nehogy a rablók betörhessenek a házába. Pedig én szerettem volna bemenni. Félek egyedül, itt az idegen hegyen. Szívesebben üldögnék egy ház biztos falai között, mint itt künn, a szabad ég alatt. Bárki rám támadhat!

Körül akarta járni a házat, de az ajtótól jobbra üvegcserepekkel szegett eperágyás állta az útját. Átkerült hát az északi oldalra. Azt remélte, hogy az ablakon keresztül talán bejuthat a házba. Csakhogy a két ablakot sűrű vasrács védte. A vasrács mögött még fatábla is volt. A vakablak mélyedésében harapófogót és kalapácsot felejtett valaki.

– Ezekkel a szerszámokkal leverhetném ugyan a lakatot – gondolta Gücülke –, de a fatörzset úgysem tudnám elhengeríteni az ajtó elől. Nincs más hátra, mint várni, míg az illető hazajön.

A fatörzsre kuporodott. Vörös-fehér csíkos farkát maga köré csavarta és félénken tekintgetett jobbra-balra. Csak a kékre permetezett szőlőtőkék végtelen sorát látta. Egy darabig töprengett, vajon járnak-e erre harapós kutyák, azután annyira elálmosodott a saját gyomra korgásától, hogy elaludt.

Már nyugodni készült a nap, mikor az ismerős szuszogásra ébredt.

– Jaj, jön az a vaddisznó, vagy micsoda! – nyöszörögte, és el akart szaladni. Mielőtt azonban elszaladhatott volna, naplopó Naplopó Sündörgő toppant elébe. Gücülke megkönnyebbülten föllélegzett, és úgy tett, mintha nem is ijedt volna meg. Megbámulta a sündisznó színarany tuskéit és fehér ingét és pepita nadrágját, amely kopott volt és szegényes, pedig Sündörgő tenyéryi széles bőrvet viselt hozzá, akkora rézcsattal, mint egy kisebb képkeret.

Miután kölcsönösen megcsodálták egymást, a cica a sünt és a sün a cicát, Gücülke szólalt meg elsőnek:

– Most már tudom, hogy veled találkoztam, mikor jöttem fel a hegyre. De megijedtem a nagy szuszogásodtól, azt hittem, vaddisznó közeleg, és elbújtam egy bokorban.

– Igen, én voltam! – mondta Sündörgő. – Éppen Habzsol Kácsához mentem és ott hallottam rólad. Mesélték, hogy egy jó pajtásra vágyol. Azt is mesélték, hogy egy falatot sem ettél, és egyszer csak odébbálltál, anélkül, hogy szóltál volna valakinek.